

Μάθημα/Τάξη:	ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
Κεφάλαιο:	Οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις (19 ^{ος} -20 ^{ος} αιώνας)
Ονοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	
Επιδιωκόμενος Στόχος:	

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ**ΘΕΜΑ Α**

A1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

α. Εθνικό κόμμα (Κ. Μαυρομιχάλη) / **β.** Σύνταγμα του 1927 / **γ.** Εθνικές γαίες

Μονάδες 15

A2. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακολούθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη «**Σωστό**» ή «**Λάθος**» δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση:

α. Το ραλλικό κόμμα δεν παρουσίασε συγκροτημένο πρόγραμμα για την ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας.

β. Μετά τη Μικρασιατική καταστροφή, οι ηγέτες των κομμάτων πίστευαν πως τα σύνθετα κοινωνικά προβλήματα θα τα έλυne μία ισχυρή δικαστική εξουσία.

γ. Η αποπληρωμή των δανείων της ανεξαρτησίας έγινε κατά τη διάρκεια της βασιλείας του Όθωνα.

δ. Η δολοφονία του Ίωνα Δραγούμη αποτέλεσε το αποκορύφωμα του Εθνικού Διχασμού στο διάστημα πριν τη Μικρασιατική Καταστροφή.

ε. Η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας ευνόησε τη διάδοση σοσιαλιστικών ιδεών στη χώρα.

Μονάδες 10**ΘΕΜΑ Β**

B1. Τι υποστήριζε το γαλλικό κόμμα σχετικά με την εσωτερική πολιτική της Ελλάδας και ποιες πολιτικές πρακτικές υιοθέτησε ο αρχηγός του Ιωάννης Κωλέττης κατά το διάστημα 1844-1847;

Μονάδες 13

B2. Τι γνωρίζετε για τη δομή του κόμματος των Φιλελευθέρων; (μονάδες 7)

β. Ποια προβλήματα στην πολιτική πρακτική αντιμετώπισαν οι Φιλελεύθεροι κατά την περίοδο 1923-1928; (μονάδες 5)

Μονάδες 12**ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ****ΘΕΜΑ Γ**

Λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες των παρακάτω κειμένων και τις ιστορικές σας γνώσεις να διερευνήσετε τους λόγους σύγκρουσης του Ελευθέριου Βενιζέλου και του βασιλιά Κωνσταντίνου κατά την περίοδο 1914-1915.

Μονάδες 25**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**

[...] Γενικότερα, τα κεκτημένα των Βαλκανικών Πολέμων κινδύνευαν από τη Βουλγαρία και την Τουρκία. Ο κίνδυνος αυτός έγινε περισσότερο συγκεκριμένος μετά την έκρηξη του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, το καλοκαίρι του 1914.

Για τον Βενιζέλο, η διατήρηση των κεκτημένων απαιτούσε σύμπραξη όχι μόνο με τη Σερβία και τη Ρουμανία, αλλά και με τη Μεγάλη Βρετανία και τη Γαλλία. Η συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ πρόσφερε επίσης την καλύτερη ευκαιρία εδαφικής επέκτασης και ενσωμάτωσης των αλύτρωτων ακόμη ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας, που απειλούνταν με άμεση και οριστική εξόντωση. [...] Ο Κωνσταντίνος και το περιβάλλον του επιθυμούσαν και προσδοκούσαν τη γερμανική νίκη, ως προϋπόθεση και της δικής τους επικράτησης στην Ελλάδα. Γι' αυτό επέλεξαν από την πρώτη στιγμή τη «διαρκή ουδετερότητα» της χώρας. Ήταν η μόνη επιλογή που εξυπηρετούσε στον μέγιστο βαθμό τα γερμανικά συμφέροντα, αφού η συμμαχία της Ελλάδας δεν συνέφερε τη Γερμανία. Λόγω γεωγραφικής θέσης, η Ελλάδα βρισκόταν στο έλεος ενός ναυτικού αποκλεισμού από την Αντάντ και ο εφοδιασμός της μοιραία θα επιβάρυνε τη Γερμανία. [...] Η «ουδετερότητα» ήταν

επίσης η μόνη επιλογή που μπορούσε να νομιμοποιηθεί δημόσια και να έχει και λαϊκή αποδοχή, αφού υποσχόταν να προστατέψει τη χώρα από τα δεινά του πολέμου.

Γ. Θ. Μαυρογορδάτος, «*Ελευθέριος Βενιζέλος, Από την τουρκοκρατούμενη Κρήτη στον Εθνικό Διχασμό*», τόμος Α', σελ. 200-201

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Υπόμνημα του Ελευθέριου Βενιζέλου προς το βασιλιά Κωνσταντίνο, 11 Ιανουαρίου 1915

«[...] Απέναντι δε των κινδύνων, εις ους θα εκτεθώμεν μετέχοντες του πολέμου (Α' Παγκόσμιος Πόλεμος), υπάρχει η προσδοκία, προσδοκία βásiμος, ως ελπίζω, του να σώσωμεν το μέγα μέρος του εν Τουρκία Ελληνισμού, και να δημιουργήσωμεν μίαν μεγάλην και ισχυράν Ελλάδα. Και αν ακόμη απευτυχάνομεν, θα είχαμεν ήσυχον την συνείδησιν ότι ηγωνίσθημεν και υπέρ της διασώσεως των εν δουλεία εισέτι ομογενών μας, οίτινες τον έσχατον διατρέχουσι κίνδυνον, και υπέρ των γενικωτέρων συμφερόντων της ανθρωπότητας και της ανεξαρτησίας των μικρών λαών, ήν θα διακινδυνεύση ανεπανορθώτως η Γερμανοτουρκική επικράτησις.»

ΘΕΜΑ Δ

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω παραθέματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α. στις προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης να αποφύγει την κρίση του 1932 (μονάδες 7)

β. στις συνέπειες της κρίσης στο εξωτερικό εμπόριο της χώρας (μονάδες 8)

γ. στις πολιτικές επιπτώσεις της παγκόσμιας κρίσης στην Ελλάδα και στις χώρες της Ευρώπης κατά τη δεκαετία του 1930.(μονάδες 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι χώρες της ανατολικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Γιουγκοσλαβία, η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Αλβανία, αγροτικές χώρες όλες, με μειονοτικά ή προσφυγικά προβλήματα σχεδόν όλες, υπέκυψαν η μία μετά την άλλη σε δικτατορικά καθεστώτα. Η οικονομική κρίση σε συνδυασμό με την αδυναμία των φτωχών μαζών να μεταναστεύσουν στις χώρες του Νέου Κόσμου, καθώς και εσωτερικές απειλές και εξωτερικοί κίνδυνοι, διέβρωσαν τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς σε τέτοιο βαθμό, ώστε η μετάβαση από την κοινοβουλευτική δημοκρατία σε στρατιωτικές ή βασιλικές δικτατορίες να πραγματοποιηθεί χωρίς σοβαρές αναταραχές.

Στην Ελλάδα έφτασε με τέτοια καθυστέρηση η οικονομική κρίση του 1929, επιδεινώνοντας το πολιτικό πρόβλημα. Η αποχώρηση του Βενιζέλου από την εξουσία μετά από τέσσερα χρόνια διακυβέρνησης της χώρας, εγκαινίασε άλλη μια περίοδο τετραετούς ανωμαλίας που κατέληξε στην επιβολή της δικτατορίας το 1936.

Η ήττα του Βενιζέλου και η προσπάθεια των αντιπάλων του να διατηρηθούν στην εξουσία με τη δοκιμασμένη μέθοδο της ενισχύσεως της θέσεώς τους στο στράτευμα προκάλεσαν δύο βενιζελικά στρατιωτικά κινήματα, ένα το Μάρτιο του 1933 με επικεφαλής το Νικόλαο Πλαστήρα και ένα το Μάρτιο του 1935, με αρχηγό το Βενιζέλο - το πρώτο για να στερήσει στους Αντιβενιζελικούς το έπαθλο εκλογικής νίκης τους που μόλις είχαν διεξαχθεί, ενώ το δεύτερο για να προληφθεί υποτίθεται μοναρχική παλινόρθωση, αλλά κυρίως για να διευκολυνθεί η επάνοδος των Βενιζελικών στην εξουσία και των συνεργαζομένων αξιωματικών σε θέση ισχύος στο στράτευμα. Τα βενιζελικά κινήματα απέτυχαν και είχαν τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα: οι βενιζελικοί απογυμνώθηκαν από τα ερείσματά τους στο στράτευμα και καταργήθηκε η αβασίλευτη δημοκρατία. Το Νοέμβριο του 1935 επανήλθε στην Ελλάδα ο Γεώργιος Β', ο γιος του Κωνσταντίνου, ύστερα από δημοψήφισμα που έσπευσαν να νοθεύσουν όσοι είχαν πρωτοστατήσει λίγο πιο πριν στην κατάργηση του αβασίλευτου πολιτεύματος. Η ισοψηφία των δύο παρατάξεων στις εκλογές του Ιανουαρίου 1936 και η αδυναμία τους να δώσουν στη χώρα είτε μονοκομματική κυβέρνηση είτε κυβέρνηση συνεργασίας, διευκόλυναν την παραμονή στην εξουσία του Ιωάννη Μεταξά, ο οποίος ήταν γνωστός εχθρός του κοινοβουλευτισμού και εκείνος που επέβαλε τελικά, στις 4 Αυγούστου 1936, δικτατορία με την έγκριση του βασιλιά.

Ι. Σ. Κολιόπουλος, *Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία 1789 - 1945*, σ. 355-356

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Τα μέτρα του 1932 αποτέλεσαν το ορόσημο για τη νέα ανάπτυξη της εγχώριας παραγωγής, η οποία συνεχίστηκε ως τις παραμονές του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Άμεση συνέπεια των μέτρων αυτών ήταν ότι η δραχμή υποτιμήθηκε κατά 60% σε σχέση με τα ξένα νομίσματα, ενώ παράλληλα οι τιμές των εγχώριων προϊόντων δεν ανέβηκαν παρά μόνο 13,4%. Αυτό είχε σαν συνέπεια ότι τα προϊόντα του εξωτερικού ακρίβυναν τουλάχιστον τέσσερις φορές περισσότερο από όσο τα εγχώρια προϊόντα. [...] Στην ουσία, τα μέτρα του 1932 κινητοποίησαν αρχικά ένα προϋπάρχον παραγωγικό δυναμικό που παρέμενε ως τότε αναξιοποίητο. Στη συνέχεια, όπως τονίζει ο οικονομολόγος Ξ. Ζολώτας, ο έντονος περιορισμός των εισαγωγών δημιούργησε μια «θερμοκηπικήν ατμόσφαιραν ζωηράς βιομηχανικής αναπτύξεως». Χαρακτηριστικό της γενικής κινητοποίησης των παραγωγικών πόρων στη χώρα ήταν η εντυπωσιακή αύξηση στην παραγωγή και κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας:

ΑΡΕΙΜΑΝΙΟ
ΔΙΚΤΥΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

μεταξύ των ετών 1928 και 1938, η ποσότητα του παραγόμενου ηλεκτρικού ρεύματος πολλαπλασιάστηκε επί 4. Στο ίδιο διάστημα, το προϊόν του σχετικά νέου κλάδου των μηχανικών κατασκευών πολλαπλασιάστηκε επί 5,8%. Θα πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις στατιστικές της Κοινωνίας των Εθνών, κατά την περίοδο 1928-1938, η Ελλάδα σημείωσε την υψηλότερη αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής στον κόσμο (65%), μετά τη Σοβιετική Ένωση (877%) και την Ιαπωνία (73%).

Κ. Βεργόπουλος, «Η ελληνική οικονομία από το 1926 ως το 1935»
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμος ΙΕ', σ. 330

Ευχόμαστε επιτυχία!